

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o svobodi združevanja v partnerskih državah Euromeda

(2008/C 211/20)

Evropski ekonomsko-socialni odbor je 17. januarja 2007 sklenil, da v skladu s členom 29(2) poslovnika pripravi mnenje o naslednji temi:

Svoboda združevanja v partnerskih državah Euromeda.

Strokovna skupina za zunanje odnose, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 22. februarja 2008. Poročevalec je bil g. MORENO PRECIADO.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 444. plenarnem zasedanju 22. in 23. aprila 2008 (seja z dne 22. aprila) z 99 glasovi za in 1 vzdržanim glasom.

1. Povzetek in priporočila

1.1 Spoštovanje svobode združevanja je izrecno navedeno kot ena od zavez vlad podpisnic Barcelonske deklaracije o ustanovitvi Evro-mediteranskega partnerstva iz novembra 1995.

Pridružitveni sporazumi, sklenjeni med EU in posameznimi sredozemskimi partnerskimi državami (⁽¹⁾), vsebujejo določbo, ki zavezanost demokratičnim načelom in temeljnim pravicam opredeljuje kot bistveno prvino teh sporazumov.

Tudi akcijski načrti, ki jih Evropska unija pripravlja skupaj s sredozemskimi partnerskimi državami v okviru evropske sosedске politike, uvedene leta 2004, se sklicujejo na „dobro upravljanje ter spodbujanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin“.

1.2 Resnično stanje v sredozemskih partnerskih državah – čeprav v različnem obsegu – pa je tako, da svoboda združevanja ni zajamčena, razmah civilne družbe pa preprečujejo politične in upravne ovire, ki segajo od zavračanja ustanovnih listin združenj v nekaterih primerih do prepovedi ali začasne ukinitve v drugih.

Tudi pravno priznana združenja se spopadajo z ovirami, ki jim otežujejo normalno delovanje, pri čemer so zelo problematične vladne prepovedi ali omejitve dostopa do finančne pomoči, pogojene z mednarodnim sodelovanjem.

1.3 Nastajanje svobodnih združenj družbenih skupin v različnih sektorjih civilne družbe (delavci, delodajalci, kmetje, socialna ekonomija, ženske, mladina, potrošniki itd.) je nujen predpogoj za razvoj procesa demokratizacije v sredozemskih partnerskih državah. Evro-mediteransko partnerstvo, ki je na gospodarskem področju dobro uveljavljeno zaradi pridružitvenih sporazumov EU s sredozemskimi partnerskimi državami, je treba razširiti, da zajame tudi družbeno in demokratično razsežnost. Za doseganje tega cilja je nujna vključitev organizirane civilne družbe.

1.4 Politične oblasti se vmešavajo v delo sindikatov na različnih ravneh, pri čemer omejujejo varstvo predstavnikov

delavcev pri uveljavljanju njihovih pravic, vključno s pravico do stavke.

1.5 Šibkost dialoga in socialnega posvetovanja ponazarja primanjkljaj sodelovalnega dela med delodajalci in sindikati. Ta dvostranski ali tristranski dialog je manj razvit v državah Bližnjega vzhoda kot v Severni Afriki.

1.6 EESO poziva Evropsko komisijo, da zagotovi izpolnitev zavez Evro-mediteranskega partnerstva k demokratizaciji, pridružitvenih sporazumov in akcijskih načrtov v okviru sosedске politike. Komisija bi morala tudi jasno povedati ustreznim vladam, da se združenjem ne morejo naložiti nikakršni ukrepi ukinitve ali upravne prekinitve delovanja razen na podlagi ustreznega sodnega postopka.

1.7 EESO tudi poziva Komisijo, naj zagotovi, da vlade sredozemskih partnerskih držav zajamčijo, da člani in uslužbenci združenj ne smejo biti priprti zaradi izvajanja svojih legitimnih nalog, povezanih z združevanjem.

1.8 EESO poziva Evropsko komisijo, da pri pripravi strateških dokumentov o vzpostavitvi okvira za sodelovanje posameznih držav s Skupnostjo v okviru akcijskih načrtov upošteva obseg, v katerem vlade partnerskih držav zagotavljajo svobodo združevanja in človekove pravice.

Ta zahteva med drugim temelji na členu 1 akcijskega programa Skupnosti 2005–2010 za evro-sredozemsko območje (politično združevanje in varnost), ki opredeljuje glavne cilje spodbujanja civilne udeležbe: večja udeležba žensk; zagotavljanje svobode izražanja in združevanja; spodbujanje vloge civilne družbe; izvajanje mednarodnih konvencij.

1.9 EESO poziva Evropsko komisijo, da zahteva udeležbo civilne družbe v sredozemskih partnerskih državah kot del obveznosti, ki jih morajo države izpolniti po sklenitvi pridružitvenih sporazumov in sprejetju akcijskih načrtov.

1.10 EESO bo na Evro-mediteranski parlamentarni skupščini, kjer ima status opazovalca, predlagal, da se članom parlamentov partnerskih držav poroča o potrebi po reformi zakonodaje, ki omejuje svobodo združevanja.

(¹) Maroko, Alžirija, Tunizija, Egipt, Jordanija, Izrael, palestinska ozemlja, Libanon, Sirija, Turčija, Mavretanija in Albanija (Mavretanija in Albanija sta del barcelonskega procesa od decembra 2007).

1.11 EESO bo (v sodelovanju z evro-mediteranskimi mrežami delodajalcev, sindikati, socialno ekonomijo in drugimi) po možnosti pripravljala redna in podrobna poročila o stanju na področju svobode združevanja in človekovih pravic v sredozemskih partnerskih državah, ki bodo posredovana Evropski komisiji in Evropskemu parlamentu. Razprava o tem mnenju bo potekala na prihodnjem vrhu ekonomsko-socialnih svetov in podobnih institucij, ki bo leta 2008 v Maroku. Stališča in informacije, zbrani na srečanju, bodo prispevali k temu spremljanju.

1.12 EESO bo nadaljeval svoje delo na področju podpiranja ustanovitve uradnih posvetovalnih teles civilne družbe v sredozemskih partnerskih državah (ekonomsko-socialnih svetov ali podobnih institucij) in oživljanja tistih, ki že obstajajo v Libanonu in Jordaniji, pri čemer bo priporočil, da ta telesa sestavljajo reprezentativne organizacije iz različnih civilnih sektorjev in da se jim zagotovijo potrebna sredstva za neodvisno in učinkovito delovanje.

1.13 EESO ponovno poudarja potrebo po okrepitevi položaja žensk v družbi in zlasti v dejavnostih združevanja v partnerskih državah, v skladu s priporočili mnenja o spodbujanju ženskega podjetništva v regiji Euromed ⁽²⁾.

V tem smislu poudarja tudi pomen sklepov evro-mediteranske ministrske konference ⁽³⁾, ki je podprla spodbujanje sodelovanja in udeležbe žensk na položajih gospodarskega odločanja, zlasti v delodajalskih združenjih, delavskih sindikatih in drugih družbeno-gospodarskih strukturah.

1.14 EESO bo spodbujal srečanja in dialog med delodajalskimi organizacijami (UMCE) in sindikati (forum sindikatov Euromed) ter podpiral njihov razvoj in tudi razvoj drugih evro-mediteranskih organizacij civilne družbe, kot so Evro-mediteranska mreža za socialno ekonomijo (ESMED) in ženske organizacije.

2. Temelji svobode združevanja z vidika uresničevanja ciljev barcelonskega procesa v zvezi z demokratizacijo

2.1 Potreba po novem mnenju izhaja iz pomanjkljivosti, navedenih v sklepih prvega evro-mediteranskega vrha voditeljev držav in vlad (november 2005) o vlogi civilne družbe, sklada pa se tudi z objavo sklepnih izjav zadnjih evro-mediteranskih vrhov ekonomsko-socialnih svetov in podobnih institucij (Amman, november 2005, Ljubljana, november 2006, in Atene, oktober 2007). Namen tega mnenja na lastno pobudo je prispevati k polnemu uveljavljanju pravice do združevanja v južnih sredozemskih partnerskih državah.

2.2 Zaveze, ki so jih sprejele države podpisnice Barcelonske deklaracije, so naslednje:

⁽²⁾ REX/233 – CESE 1004/2007.

⁽³⁾ Istanbul, 14. in 15. december 2006.

— delovati v skladu z Listino Združenih narodov in Splošno deklaracijo ZN o človekovih pravicah ter z drugimi obveznostmi po mednarodnem pravu, zlasti tistimi, ki izhajajo iz regionalnih in mednarodnih zakonodajnih instrumentov, ki so jih podpisale;

— razvijati pravno državo in demokracijo v svojih političnih sistemih, hkrati pa vsakemu sistemu priznati pravico, da izbere in svobodno razvija svoj lastni politični, družbeno-kulturni, gospodarski in pravosodni sistem;

— spoštovati človekove pravice in temeljne svoboščine ter jamčiti učinkovito legitimno uveljavljanje teh pravic in svoboščin, vključno s svobodo izražanja, svobodo združevanja in mirnega zborovanja in svobodo misli, vesti in veroizpovedi, tako posamezno kot tudi skupaj z drugimi člani iste skupine, brez razlikovanja glede na raso, narodnost, jezik, veroizpoved ali spol.

2.3 Prvi evro-mediteranski vrh voditeljev držav in vlad, ki je potekal leta 2005 v Barceloni in katerega namen je bil oceniti prvih deset let evro-mediteranskega procesa, je bil po splošnih ocenah uspešen, saj je bilo v primerjavi z Deklaracijo iz leta 1995 doseženo nekaj napredka, vključno z novimi določbami o razvoju vloge civilne družbe. Vidik demokracije in človekovih pravic pa je ostal razlog za zaskrbljenost, kakor je bilo ugotovljeno tudi na vrhu samem.

2.4 Posledično je bila na vrhu leta 2005 sprejeta zaveza za povečanje političnega pluralizma in udeležbo vseh državljanov, zlasti žensk in mladih, s spodbujanjem konkurenčnega političnega okvira, ki bo med drugim zagotovil svobodne in poštene volitve ter napredek k decentralizaciji in boljšemu javnemu upravljanju.

2.5 Evropska komisija je posredno priznala, da je bil napredek na področju človekovih pravic skromen. V svojem sporočilu Svetu in Evropskemu parlamentu ⁽⁴⁾ je človekove pravice uvrstila med tri prednostne teme za sredozemsko območje pa tudi za tesnejše odnose med Evropsko unijo in partnerskimi državami, z glavnim poudarkom na cilju izboljšanja človekovih pravic in demokracije. EESO se strinja s Komisijo in meni, da sta ključnega pomena zagon in utrjevanje procesov demokratizacije v državah Evro-mediteranskega partnerstva.

2.6 Med glavnimi priporočili poročila o Programu Združenih narodov za razvoj (UNDP) ⁽⁵⁾ iz leta 2004 so postopen prehod na bolj reprezentativno upravljanje, katerega prva faza naj bi bilo sproščanje potenciala civilne družbe in omogočanje izražanja treh temeljnih svoboščin: svobode mišljenja, svobode izražanja in svobode združevanja.

⁽⁴⁾ Sporočilo Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu z dne 12. aprila 2005 Desetletnica evro-sredozemskega partnerstva: Program dela za spopadanje z izzivi naslednjih petih let, COM(2005) 139 konč.

⁽⁵⁾ Poročilo „Arab Human Development“ iz leta 2004. UNDP (april 2005).

V okviru tega in s ciljem olajšati ženskam dostop do udeležbe v vseh vidikih javnega življenja v sredozemskih partnerskih državah je treba spremeniti zakonodajo, zlasti zakone o osebnem statusu, da bodo ženske dobile svobodno izbiro pri uveljavljanju temeljnih svoboščin.

2.7 Sklepne izjave zadnjih dveh vrhov ekonomsko-socialnih svetov in podobnih institucij so obravnavale vidike, ki se nanašajo na osrednjo temo tega mnenja na lastno pobudo.

2.8 Na srečanju leta 2006 v Ljubljani je bila ugotovljena potreba po okrepitvi dialoga in sodelovanja med vladami in nevladnimi akterji v evro-sredozemski regiji, zlasti združenji žensk in mladinskih združenj, ter socialnimi in poklicnimi organizacijami. V zvezi s tem je bilo v sklepni izjavi predlagano, da naj slovensko predsedstvo Sveta (v prvi polovici leta 2008) organizira tristransko konferenco o napredku na področju socialnega dialoga.

2.9 Sklepna izjava zadnjega vrha ekonomsko-socialnih svetov in podobnih institucij (Atene, 15. in 16. oktober 2007) je vsebovala nekaj pomembnih pozivov: (a) poziv k rednemu spremljanju vključevanja civilne družbe v pripravo in izvajanje nacionalnih akcijskih načrtov ter predlog, da bi ekonomsko-socialni sveti in podobne institucije lahko bili sredstvo za spodbujanje takega spremljanja, (b) poziv, da se ekonomsko-socialnim svetom zagotovijo sredstva, podpora in priznanje, da je lahko njihov glas neodvisen, in da se ti zavežejo, da bodo ostali odprti do predstavnikov civilne družbe, ki niso vključeni v taka telesa, (c) točka 12 izrecno zahteva spoštovanje svobode združevanja za spodbujanje dialoga s civilno družbo.

3. Stanje na področju svobode združevanja v sredozemskih partnerskih državah

3.1 Varnost in prizadevanja za mir so ključnega pomena za ustvarjanje spodbudnega ozračja za nadaljevanje procesa demokratizacije v vseh sredozemskih partnerskih državah.

Katastrofalne razmere na palestinskih ozemljih, vojna v Iraku ter stopnjevanje ekstremizma in terorizma zelo škodljivo vplivajo na možnosti razvoja svoboščin. Nekatere vlade izkoriščajo te tvegane okoliščine ali grožnje od zunaj kot opravičilo za zatiranje reform, usmerjenih v razvoj demokracije. V določenih državah je to privedlo do krnitve posameznih svoboščin in pravice do združevanja.

3.2 Zajamčeno uveljavljanje človekovih pravic je neizogiben in ključen predpogoj za preoblikovanje izražene pripravljenosti za demokratizacijo iz besed v dejanja. Svoboda združevanja, skupaj z spodbujanjem in razvojem združenj, je v interesu vseh sektorjev in je ključni dejavnik pri razvoju Evro-mediteranskega partnerstva, zlasti v zvezi z zagotavljanjem udeležbe civilne družbe in njenih različnih teles.

3.3 Ponoviti je treba, da pravica do svobodnega združevanja vključuje pravico do vstopa v različne skupine, združenja in društva, delovanje v njih, njihovo ustanavljanje in izstop iz njih.

Ta pravica je neizogibno povezana z nevmešavanjem države v ustanavljanje in delovanje vseh združenj, ki ravnajo v skladu z zakonom. Zahteva tudi podporo države pri ustvarjanju in ohranjanju okolja, v katerem je mogoče uveljavljati pravico do svobodnega združevanja.

3.4 Pravica do ustanavljanja združenj in vstopa vanje ni neodvisna od drugih civilnih in političnih pravic, kot so svoboda izražanja in svoboda mišljenja, svoboda gibanja in pravica do azila. Polno delujoča civilna družba pa bo prispevala k uvajanju ali utrjevanju bolj pluralističnih političnih sistemov.

3.5 V večini sredozemskih partnerskih držav obstaja navzkrižje med mednarodnimi konvencijami (ki jamčijo pravico do svobode združevanja), ki so jih podpisale njihove vlade, in njihovimi nacionalni zakoni ter med temi zakoni in dejanskim stanjem v družbi. Z izjemo nekaj držav sta ustanavljanje združenj in opravljanje njihovih dejavnosti podvržena celi vrsti omejitev zaradi – ali pod pretvezo – varovanja nacionalne varnosti in enotnosti.

3.6 Ta pretveza se pogosto prek zakonodaje uporablja za omejevanje (in včasih celo za ukinitve) pravic do stavke, zbiranja, demonstriranja in ustanavljanja združenj. Močna centralizacija izvršilne oblasti, ki je zelo značilna za politične sisteme v partnerskih državah, se odraža v prekomernem nadzoru združenj.

3.7 Trije pristopi, ki jih uporabljajo oblasti v svojem odnosu do združenj, so strpnost, nadzor in zatiranje (včasih tudi kombinacijo vseh treh). V nekaterih državah obstaja sprejemljiva stopnja svobode združevanja, ki je omejena samo v posebnih okoliščinah; v drugih je neodvisnim združenjem dovoljeno delovanje, vendar so omejene z upravnim in finančnim nadzorom; obstajajo pa tudi države, v katerih je dovoljeno delovanje samo provladnim združenjem.

3.8 Vmešavanje in nadzor imata negativen vpliv na različne faze obstoja združenja, vse od njegove ustanovitve pa do njegovega prenehanja delovanja. V državah, kjer je dopuščanje ustanavljanja združenj selektivno ali diskrecijsko, je članstvo v združenjih pogosto omejeno na osebe, ki so blizu oblastem, in združenja pa so pogosto vir korupcije. V državah, kjer je ukinitve delovanja prepuščena samovolji, združenja delujejo plaho in ne izpolnjujejo pričakovanj ali potencialov.

3.9 Tri vrste združenj so iz različnih razlogov še posebej pod nadzorom: prva so ekstremistična islamistična združenja, osumljena spodbujanja k skrajnemu političnemu islamizmu, ki v nekaterih državah postaja glavna sila opozicije, tako zakonite kot podzemne. Druga vrsta zajema združenja na področju človekovih pravic, ker so včasih zelo blizu alternativnim političnim skupinam. Zadnja vrsta zajema sindikate, ker so ti v nekaterih primerih množične organizacije, ki se lahko postavijo po robu državni gospodarski in socialni politiki, poleg tega pa imajo tesne povezave z mednarodnimi organizacijami in ustanovami.

3.10 Čeprav so te omejitve splošno razširjene, je treba poudariti, da je obseg zagotovljenih svoboščin v zvezi s pravico do združevanja v partnerskih državah zelo različen. V številnih državah obstaja možnost, čeprav omejena, neodvisnega organiziranja delavcev, samozaposlenih, delodajalcev, žensk, mladih, kmetov itd.

4. Položaj in značilnosti glavnih združenj v sredozemskih partnerskih državah

4.1 Tradicionalne organizacije, ki zastopajo delavce, kmete, delodajalce, socialno ekonomijo in razne druge dejavnosti, so prisotne v vseh državah, vendar so razmeroma šibke in podvržene zgoraj navedenim omejitvam.

4.2 Druge vrste združenj so dobrodelne ali socialne organizacije, ki skrbijo za prikrajšano prebivalstvo z zagotavljanjem storitev na ravni skupnosti, verske skupine, regije, plemena ali družine. V nekaterih primerih so to pravzaprav prave organizirane socialne službe.

4.3 V devetdesetih letih 20. stoletja so začele nastajati druge vrste združenj, vključno z okoljskimi in kulturnimi organizacijami, ki si prizadevajo za svojo vključitev v javno življenje in državno politiko s predlogi, spodbujanjem in neposrednim delovanjem, kar pomeni, da ne obstajajo zgolj zato, da bi zapolnjevala vrzeli, ki jih za seboj pustijo državne pomanjkljivosti. Ta nova združenja se pogosto soočajo s sumničanjem in ovirami, ki jim jih nastavljajo upravne in politične strukture.

4.4 Druga pomembna združenja se ukvarjajo z zadevami na področju človekovih pravic, pravic žensk, varstva manjšin in razvoja demokracije na splošno.

4.5 Stanje na področju dela in v delovnih razmerjih v sredozemskih partnerskih državah je bilo podrobno obravnavano na zadnjem vrhu ekonomsko-socialnih svetov, in sicer v okviru skupnega poročila, ki ga je predložil španski ESS. Nekaj stališč, vsebovanih v poročilu, je povzetih v naslednjih štirih točkah.

4.6 Načelo sindikalne svobode je sestavni del ustav sredozemskih partnerskih držav. V zadnjih nekaj letih je bil dosežen določen napredek pri ratifikaciji glavnih socialnih konvencij ILO. To pa ne velja tudi za njihov prenos v nacionalno zakonodajo. Odbor ILO za sindikalno svobodo, pristojen za obravnavo pritožb, ki jih sindikati ali poslovne organizacije vložijo zoper svoje vlade zaradi kršenja sindikalne svobode, je prejel več pritožb iz sredozemskih partnerskih držav, predvsem v zvezi z Marokom in Turčijo ⁽⁶⁾.

4.7 Model sindikalnih organizacij se razlikuje od države do države. V nekaterih obstaja samo en obvezen sindikat (monopol), v drugih je enotnost prostovoljna (en sam sindikat), spet v tretjih državah pa obstaja vrsta sindikalnih organizacij.

⁽⁶⁾ Vprašanje pravic sindikatov v Turčiji trenutno obravnava skupni posvetovalni odbor EU-Turčija

Obstaja tudi izrazita funkcionalna odvisnost glede na politično moč.

4.8 Poleg tega obstaja pomanjkanje jasne in natančno opredeljene regulativne zakonodaje o zastopanju, ki vpliva tako na sindikalne kot na poslovne organizacije in tako političnim oblastem pušča veliko manevrskega prostora za diskrecijsko uveljavljanje moči.

4.9 Večina sindikalnih organizacij v sredozemskih partnerskih državah je vključenih v širše mednarodne konfederacije in usklajuje svoje delo z evropskimi sindikati v okviru evro-mediteranskega sindikalnega foruma. Forum združuje Evropsko konfederacijo sindikatov (ETUC), Mednarodno konfederacijo sindikatov (ITUC), Mednarodno konfederacijo arabskih sindikatov (ICATU) in Konfederacijo sindikatov delavcev iz arabskega Magreba (USTMA). Njihovi cilji so okrepitev sodelovanja med severom in jugom ter varstvo in spodbujanje interesov delavcev v barcelonskem procesu.

4.10 Poslovna združenja so splošno razširjena v vseh sredozemskih partnerskih državah in običajno niso podvržena večjemu številu zakonskih, političnih ali upravnih omejitev pri opravljanju njihove predstavniske funkcije. Sektorske organizacije delodajalcev so norma, pri čemer pa se postopoma ustanovljajo medsektorske konfederacije delodajalcev. Poleg poslovnih združenj je treba omeniti pomembno vlogo, ki jo v sredozemskih partnerskih državah igrajo gospodarske zbornice.

Pluralizem se bolje uveljavlja med organizacijami delodajalcev kot med sindikati. Organizacije v posamezni državi se lahko združijo v eno samo poslovno konfederacijo, kot se je zgodilo v Tuniziji, kjer UTICA ⁽⁷⁾ zajema vse nekmetijske gospodarske sektorje, v drugih državah pa obstaja vrsta organizacij, kot na primer v Maroku, kjer delujejo tri organizacije delodajalcev ⁽⁸⁾.

4.11 Poslovne organizacije enajstih partnerskih držav ⁽⁹⁾ (in Malte) skupaj tvorijo Zvezo mediteranskih konfederacij podjetij (UMCE), ki ima sedež v Tuniziji in katere cilj je vzpostavitev posvetovanja o institucionalni podlagi za sodelovanje med socialno-poklicnimi organizacijami, pa tudi prispevati k vzpostavitvi evro-mediteranskega območja svobodne trgovine.

4.12 Socialna ekonomija v svojih različnih oblikah (zadruga, vzajemne družbe, razvojna združenja) daje delo velikemu deležu prebivalstva v sredozemskih partnerskih državah in odločilno prispeva h gospodarski rasti in zaposlovanju, zlasti v MSP in mikro podjetjih, pri čemer igra pomembno vlogo tudi pri zagotavljanju socialnih storitev.

4.13 Dejavnost združevanja v sektorjih socialne ekonomije načeloma ni omejena iz političnih razlogov, vendar nanjo vplivajo že navedeni upravni nadzori, povezani z drugimi sektorji. Dejavnost združevanja je zlasti razširjena v kmetijskih zadrugah v državah, kot so Maroko, Palestina, Turčija, Egipt in Izrael.

⁽⁷⁾ Tunizijska zveza industrije, trgovine in obrti.

⁽⁸⁾ Maroška kmetijska zveza, Splošna zveza industrije in trgovine in Splošna konfederacija maroških podjetij.

⁽⁹⁾ CGEA-Alžirija, OEB-Ciper, FEI-Egipt, MAI-Izrael, JCI-Jordanija, ALI-Libanon, MFOI-Malta, CGEM-Maroko, PFI-Palestina, FSCC-CCI-Sirija, UTICA-Tunizija, TUSIAD-TISK-Turčija.

4.14 Različne interesne skupine – socialni in socialno-poklicni partnerji, okoljske organizacije, združenja družin in potrošniške organizacije, socialno-ekonomske skupine itd. – si prizadevajo, da bi imele dejavno vlogo pri izvajanju politike partnerstva in sosedstva, kakor je navedeno v nedavnem informativnem poročilu EESO ⁽¹⁰⁾.

4.15 Evro-mediteranska mreža za socialno ekonomijo (ESMED) je bila ustanovljena leta 2000 v Madridu. Trenutno združuje organizacije iz Francije, Grčije, Italije, Portugalske, Španije, Maroka in Tunizije. Mreža ESMED je prispevala k

različnim pobudam in srečanjem v okviru EESO in Evro-mediteranskega partnerstva.

4.16 Kljub temu, da se soočajo z enakimi težavami kot druge skupine, tudi nevladne organizacije in druga združenja s socialnimi cilji igrajo pomembno vlogo, zlasti na področju uveljavljanja človekovih pravic. Njihovo delo je zelo razpoznavno pri nadaljnjem uresničevanju ciljev barcelonskega procesa. Evro-mediteranska nevladna platforma, ustanovljena leta 2005, je sestavljena iz številnih mrež in nevladnih organizacij, vključno z evro-mediteransko mrežo za človekove pravice.

V Bruslju, 23. aprila 2008

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁰⁾ REX/223 – CESE 504/2007, Sodelovanje civilne družbe na lokalni ravni v okviru izvajanja akcijskih načrtov evropske sosedске politike ter uravnoveženega in trajnostnega razvoja.